

**PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W BYDGOSZCZY**

ul. Długa 47,
85-034 Bydgoszcz
tel. (052) 345-56-44, Fax (052) 345-56-17,
E-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

Bydgoszcz, dnia 10 września 2008 r.

Znak: RBG 61-25/08/MB

DECYZJA RBG 25/2008

I. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.: Dz.U. z 2007r. Nr 99, poz. 660, Dz.U. z 2007r. Nr 171, poz. 1206) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. *w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów* (Dz. U. Nr 134 poz. 939)

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, stosowaną przez **Przedsiębiorstwo Turystyczne GLOB Sp. z o.o. w Olsztynie**, polegającą na zamieszczeniu we wzorcach umownych postanowień o następującej treści:

1. „Uczestnik odpowiada za szkody wyrządzone z jego winy i z winy osób niepełnoletnich, nad którymi sprawuje nadzór w trakcie trwania imprezy(...) Klient powinien pokryć straty powstałe z jego winy w miejscu wyrządzenia szkody”;
2. „W przypadkach koniecznych i z przyczyn niezależnych od siebie, Organizator w okresie 21 dni przed datą wyjazdu zastrzega sobie prawo zmiany warunków umowy oraz cen imprez w następujących okolicznościach: -wzrostu kosztów transportu, - wzrostu urzędowych, podatków lub opłat należnych za takie usługi, jak lotniskowe, załadunkowe lub przeładunkowe w portach morskich i lotniczych, - wzrostu kursu walut, Organizator jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia Uczestnika o ewentualnej zmianie warunków umowy. Uczestnik jest zobowiązany w ciągu 3 dni od daty otrzymania zawiadomienia powiadomić Organizatora o akceptacji nowych warunków lub rezygnacji z udziału w imprezie. Brak informacji ze strony uczestnika w ciągu 3 dni oznacza akceptację przyjęcia nowych warunków”;

które są postanowieniami umownymi wpisanymi na podstawie art. 479⁴⁵ *Kodeksu postępowania cywilnego* do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (poz. 768, 655 i 299)

i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 4 czerwca 2008 r.

II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. *w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów* (Dz. U. Nr 134 poz. 939) w związku ze stwierdzeniem stosowania przez Przedsiębiorstwo Turystyczne GLOB Sp. z o.o. w Olsztynie, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w pkt I

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

nakłada się na Przedsiębiorstwo Turystyczne GLOB Sp. z o.o. w Olsztynie, karę pieniężną w wysokości 12 580,16 zł (słownie: dwanaście tysięcy pięćset osiemdziesiąt złotych 16/100) płatną do budżetu państwa.

UZASADNIENIE

W związku z działaniami Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes Urzędu lub organ antymonopolowy) związanymi z kontrolą wzorców umownych stosowanych przez organizatorów turystyki, Delegatura Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy przeprowadziła czynności kontrolne dotyczące Przedsiębiorstwa Turystycznego GLOB Sp. z o.o. w Olsztynie (dalej: GLOB). Prezes Urzędu w toku postępowania wyjaśniającego wstępnie ustalił, iż działalność przedsiębiorcy może odbywać się z naruszeniem przepisów prawa uzasadniającym wszczęcie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W związku z powyższym – Postanowieniem Nr 117/2008 z dnia 23 kwietnia 2008r. – Prezes Urzędu wszczął z urzędu postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez Przedsiębiorstwo Turystyczne GLOB Sp. z o.o. w Olsztynie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których stanowi art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* [zw. dalej także *ustawą o ochronie(...)*], polegających na zamieszczeniu we wzorcach umownych postanowień o następującej treści:

1. *„Uczestnik odpowiada za szkody wyrządzone z jego winy i z winy osób niepełnoletnich, nad którymi sprawuje nadzór w trakcie trwania imprezy(...) Klient powinien pokryć straty powstałe z jego winy w miejscu wyrządzenia szkody”;*
2. *„W przypadkach koniecznych i z przyczyn niezależnych od siebie, Organizator w okresie 21 dni przed datą wyjazdu zastrzega sobie prawo zmiany warunków umowy oraz cen imprez w następujących okolicznościach: -wzrostu kosztów transportu, - wzrostu urzędowych, podatków lub opłat należnych za takie usługi, jak lotniskowe, załadunkowe lub przeładunkowe w portach morskich i lotniczych, - wzrostu kursu walut, Organizator jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia Uczestnika o ewentualnej zmianie warunków umowy. Uczestnik jest zobowiązany w ciągu 3 dni od daty otrzymania zawiadomienia powiadomić Organizatora o akceptacji nowych warunków lub rezygnacji z udziału w imprezie. Brak informacji ze strony uczestnika w ciągu 3 dni oznacza akceptację przyjęcia nowych warunków”;*

które są postanowieniami umownymi wpisanymi na podstawie art. 479⁴⁵ *Kodeksu postępowania cywilnego* do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (poz. 768, 655 i 299).

W toku niniejszego postępowania skarżony przedsiębiorca pismem z dnia 9 maja 2008 r. odniósł się do postawionych zarzutów. Wraz z pismem z dnia 16 maja 2008r. Spółka przedstawiła wzorzec po dokonanych zmianach, z którego wyeliminowano niedozwolone postanowienia umowne. Załącznikiem do pisma z dnia 20 czerwca 2008r. były kopie umów zawartych z konsumentami przy użyciu poprawionego wzorca. Pierwsza umowa została zawarta w dniu 4 czerwca 2008r.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

1. Strona postępowania:

– Spółka Glob jest przedsiębiorcą wpisanym do Krajowego Rejestru Sądowego pod nr 0000212460 (rejestracji dokonano dnia 9 lipca 2004 r.).

Przedmiotem działalności jest m.in. działalność związana z turystyką.
(dowód: zaświadczenie o wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego, karta 7)

2. W związku z prowadzoną działalnością, Spółka wprowadziła do obrotu i stosowała wzorce umowne, które m.in. zawierały postanowienia umowne o treści:

1. *„Uczestnik odpowiada za szkody wyrządzone z jego winy i z winy osób niepełnoletnich, nad którymi sprawuje nadzór w trakcie trwania imprezy(...) Klient powinien pokryć straty powstałe z jego winy w miejscu wyrządzenia szkody”;*
2. *„W przypadkach koniecznych i z przyczyn niezależnych od siebie, Organizator w okresie 21 dni przed datą wyjazdu zastrzega sobie prawo zmiany warunków umowy oraz cen imprez w następujących okolicznościach: -wzrostu kosztów transportu, - wzrostu urzędowych, podatków lub opłat należnych za takie usługi, jak lotniskowe, załadunkowe lub przeładunkowe w portach morskich i lotniczych, - wzrostu kursu walut, Organizator jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia Uczestnika o ewentualnej zmianie warunków umowy. Uczestnik jest zobowiązany w ciągu 3 dni od daty otrzymania zawiadomienia powiadomić Organizatora o akceptacji nowych warunków lub rezygnacji z udziału w imprezie. Brak informacji ze strony uczestnika w ciągu 3 dni oznacza akceptację przyjęcia nowych warunków”;*

które są postanowieniami umownymi wpisanymi na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (poz. 768, 655 i 299).
(dowód: karta 13)

3. Prezes Urzędu ustalił, iż spółka Glob wykonuje działalność związaną z turystyką, a przede wszystkim koncentruje się na organizowaniu kolonii oraz obozów młodzieżowych. Przedstawiona przez GLOB kopia umowy, zawartej według nowego wzorca, z którego zostały wyeliminowane klauzule abuzywne, dotyczyła kolonii letnich – lato 2008. Pierwsza taka umowa została opatrzona datą 4 czerwca 2008r. Wobec powyższego Prezes Urzędu uznał ww. datę za datę zaniechania stosowania omawianej praktyki, albowiem w obrocie prawnym nie funkcjonowały już umowy zwarte według kwestionowanego wzorca.

(dowód: kopia umowy, karta 38)

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes Urzędu zważył:

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy *o ochronie (...)* jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło, pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Zdaniem Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami Spółki. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy - naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie *o ochronie (...)*.

Art. 24 ust. 1 ustawy *o ochronie (...)* stanowi, iż „Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.”, natomiast art. 24 ust. 2 pkt 1 określa, iż „Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego. (...).”

Do stwierdzenia praktyki, o której mowa w art. 24 ustawy *o ochronie (...)* konieczne jest wykazanie, iż przedsiębiorca stosuje we wzorcu umownym postanowienia, które zostały wpisane do

prowadzonego przez Prezesa Urzędu rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym w art. 479⁴⁵ *Kodeksu postępowania cywilnego*.

Zbiorowe interesy konsumentów podlegają ochronie przed działaniami przedsiębiorców, które są sprzeczne z prawem, tj. przepisami określonych aktów prawnych oraz zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami.

Jak wspomniano wyżej, zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy *o ochronie (...)*, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ *Kodeksu postępowania cywilnego*.

Należy w tym miejscu wskazać, iż wzorce umowne wykorzystywane przy zawieraniu umów z konsumentami mogą być poddane kontroli abstrakcyjnej. Kontroli abstrakcyjnej wzorca jako takiego (art. 479³⁶ – 479⁴⁵ k.p.c.) dokonuje się niezależnie od tego, czy wzorzec był, czy też nie był zastosowany w konkretnej umowie. Kontrola taka obejmuje klauzule pojedyncze lub zbiorowe (cały wzorzec lub jego fragment). Oceny postanowień w wypadku kontroli abstrakcyjnej dokonuje Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wyłącznie do kompetencji tego Sądu należy uznanie postanowień wzorców umownych za niedozwolone. Art. 479⁴³ k.p.c. rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Skutek tzw. prawomocności rozszerzonej następuje od chwili wpisania wzorca umowy do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Konsekwencją umieszczenia postanowienia umownego w w/w rejestrze jest to, że posłużenie się nim będzie miało skutek wprowadzenia do umowy elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego. Wpis do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych. Powyższe stanowisko Prezesa Urzędu zgodne jest z orzecznictwem Sądu Najwyższego, który w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06) stwierdził, iż „(...) *stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (...)*”. W uzasadnieniu do powyższej uchwały Sąd uznał m.in., że „(...) *praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów art. 23a u.o.k.ik. obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych polegających na przestawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru (...). Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a u.o.k.ik. znajduje również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27 a także orzecznictwie ETS dotyczącym zasady efektywności (...)*”.

Nie jest zatem konieczna dokładna literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej i stąd niedozwolone będą także takie postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię.

Przedmiotem niniejszego postępowania jest wykazanie, że wyżej wymienione, zakwestionowane przez Prezesa Urzędu zapisy wzorca umownego stosowanego przez spółkę Glob przy zawieraniu umów o zorganizowanie imprezy turystycznej, są tożsame z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnymi wyrokami Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ *Kodeksu postępowania cywilnego* między innymi pod pozycjami: 768, 655 i 299.

W wyroku z dnia 23 lutego 2006r. (sygn. akt XVII Amc 6/05) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienie umowne zapis, który następnie został wpisany pod pozycją 768 do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o treści: „*Uczestnicy odpowiadają za wyrządzone szkody z własnej winy, za które mają obowiązek zapłacić niezwłocznie z własnych środków w miejscu ich powstania*”. Zarówno postanowienie wzorca o treści: „*Uczestnik odpowiada za szkody wyrządzone z jego winy i z winy osób niepełnoletnich, nad którymi sprawuje nadzór w trakcie trwania imprezy(...)* Klient powinien pokryć straty powstałe z jego winy

w miejscu wyrządzenia szkody” jak i postanowienie wpisane do Rejestru pod pozycją 768 stanowią niedozwolone postanowienia, o których mowa w art. 385¹ k.c., albowiem nierównorzędnie określają prawa i obowiązki uczestnika imprezy, nakładając na niego obowiązek niezwłocznego naprawienia szkody, podczas gdy nie przewiduje takiego obowiązku dla organizatora imprezy.

Żądanie naprawienia szkody wyrządzonej przez uczestnika imprezy lub przez osoby niepełnoletnie pozostające pod jego nadzorem, może być zgłaszane po zakończeniu imprezy. Konsument może nie mieć możliwości zapłaty, a obciążenie go kosztami może utrudnić lub uniemożliwić korzystanie z imprezy. W przypadku organizatora jego odpowiedzialność odszkodowawcza rozpoczyna się dopiero po zakończeniu imprezy w następstwie pozytywnego rozpatrzenia reklamacji. Z tych względów kwestionowany zapis jest niedozwolonym postanowieniem umownym w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Z uwagi na powyższe należy uznać, iż zarówno przytoczone postanowienie z rejestru jak i kwestionowany przez Prezesa Urzędu zapis są tożsame. Bez znaczenia przy tym pozostają różnice w zapisach wynikające z użytych sformułowań i wyrazów, które nie wpływają na wykładnię klauzuli.

W wyroku z dnia 15 grudnia 2005r. (sygn. akt XVII Amc 92/04) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienie umowne zapis, który następnie został wpisany pod poz. 655 do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o treści: „*Biuro zastrzega sobie prawo zmiany terminów, tras, cen lub odwołanie imprezy z przyczyn od siebie niezależnych (np. działanie siły wyższej, decyzja władz państwowych, zmiana cen urzędowych lub ustalonych przez kontrahenta itp.);* natomiast w wyroku z dnia 24 listopada 2003r. (sygn. akt XVII Amc 119/03) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienie umowne zapis, który następnie został wpisany pod poz. 299 do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone o treści: „*Wzrost ceny imprezy o więcej niż 15% upoważnia uczestnika do rezygnacji z imprezy pod warunkiem powiadomienia MAZUR POL nie później niż 3 dni od daty otrzymania zawiadomienia o zmianie ceny. Brak powiadomienia będzie traktowane przez MAZUR POL jako przyjęcie przez uczestnika nowych warunków*”. Zarówno postanowienie wzorca o treści: „*W przypadkach koniecznych i z przyczyn niezależnych od siebie, Organizator w okresie 21 dni przed datą wyjazdu zastrzega sobie prawo zmiany warunków umowy oraz cen imprez w następujących okolicznościach(...)Organizator jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia Uczestnika o ewentualnej zmianie warunków umowy. Uczestnik jest zobowiązany w ciągu 3 dni od daty otrzymania zawiadomienia powiadomić Organizatora o akceptacji nowych warunków lub rezygnacji z udziału w imprezie. Brak informacji ze strony uczestnika w ciągu 3 dni oznacza akceptację przyjęcia nowych warunków*” jak i postanowienia wpisane do Rejestru pod pozycją 655 i 299 stanowią praktykę niedozwoloną, o której mowa w 385³ pkt 19 k.c., albowiem przewiduje wyłącznie dla kontrahenta konsumenta jednostronne uprawnienie do zmiany, bez ważnych przyczyn, istotnych cech świadczenia.

Niewątpliwie cena imprezy turystycznej należy do istotnych cech świadczenia organizatora turystyki, a zatem może zostać zmieniona przez niego tylko z ważnych przyczyn. Zamknięty katalog przyczyn, uprawniających do podwyższania ceny imprezy turystycznej, zawiera art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o usługach turystycznych (tekst jednolity: Dz. U. 2004 Nr 223 poz. 2268). Przepis ten stanowi, iż „*cena ustalona w umowie nie może być podwyższona, chyba że umowa wyraźnie przewiduje możliwość podwyższenia ceny, a organizator turystyki udokumentuje wpływ na podwyższenie ceny jednej z następujących okoliczności: wzrostu kosztów transportu; wzrostu opłat urzędowych, podatków lub opłat należnych za takie usługi, jak lotniskowe, załadunkowe lub przeładunkowe w portach morskich i lotniczych; wzrostu kursów walut*”. Ponadto, w okresie 20 dni przed datą wyjazdu cena ustalona w umowie nie może być podwyższona. Określenie przyczyn pozwalających na podwyższenie ceny jako „*przypadki konieczne*” oraz „*przyczyny od siebie niezależne*” pozwala na rozszerzenie tego katalogu o przyczyny nie wymienione w przywołanym przepisie. W konsekwencji może to prowadzić do przerzucenia przez organizatora na konsumentów ryzyka gospodarczego i dodatkowych kosztów wynikających z nieprzewidzianych przez niego sytuacji, których nie uwzględniono w kalkulacji kosztów imprezy.

Natomiast zmiana warunków umowy uregulowana jest w art. 14 ust. 5 ww. ustawy Zgodnie z przytoczonym przepisem „*organizator, który przed rozpoczęciem imprezy turystycznej jest zmuszony, z przyczyn od niego niezależnych, zmienić istotne warunki umowy z klientem, z zastrzeżeniem art. 17, powinien niezwłocznie o tym powiadomić klienta. W takiej sytuacji klient powinien niezwłocznie poinformować organizatora, czy przyjmuje proponowaną zmianę umowy albo odstępuje od umowy za natychmiastowym zwrotem wszystkich wniesionych świadczeń i bez obowiązku zapłaty kary umownej*.”

Organizator przyjął domniemanie, iż brak odpowiedzi klienta na pisemne zawiadomienie wystosowane przez Organizatora o zmianie istotnych warunków umowy, równoznaczne jest z zaakceptowaniem przez klienta zaistniałych zmian. Artykuł 14 ust. 5 ustawy o usługach turystycznych regulujący obowiązki stron w razie zmiany warunków umowy nie daje podstaw do przyjęcia takiego domniemania. W każdym przypadku klient ma prawo i zarazem obowiązek opowiedzieć się, czy przyjmuje nowe warunki, czy też rezygnuje z imprezy.

Z powyższych względów porównywane zapisy należy uznać za tożsame.

Zgodnie z powyższym wykazano, iż kwestionowane postanowienia umów mieszczą się w hipotezach wymienionych klauzul wpisanych do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

Reasumując, skoro wykazano powyżej, iż kwestionowane zapisy umów są tożsame z klauzulami wpisanymi do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, to posługiwanie się nimi w obrocie konsumenckim uznać należy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie I sentencji tej decyzji.

Ad. II

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie (...) Prezes Urzędu może skorzystać z uprawnienia do nałożenia na przedsiębiorcę stosującego praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów kary pieniężnej w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Kara taka może być nałożona bez względu na to, czy przedsiębiorca dopuścił się naruszenia celowo, czy też nieumyślnie. Stosownie do art. 111 ustawy o ochronie (...) przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, w tym kar określonych w art. 106 tej ustawy, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

W pkt I niniejszej decyzji stwierdzono stosowanie przez przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów opisanych szczegółowo powyżej. Praktyki te polegają na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone poprzez zamieszczenie we wzorcach umownych następujących zapisów: „Uczestnik odpowiada za szkody wyrządzone z jego winy i z winy osób niepełnoletnich, nad którymi sprawuje nadzór w trakcie trwania imprezy(...) Klient powinien pokryć straty powstałe z jego winy w miejscu wyrządzenia szkody”; „W przypadkach koniecznych i z przyczyn niezależnych od siebie, Organizator w okresie 21 dni przed datą wyjazdu zastrzega sobie prawo zmiany warunków umowy oraz cen imprez w następujących okolicznościach: -wzrostu kosztów transportu, - wzrostu urzędowych, podatków lub opłat należnych za takie usługi, jak lotniskowe, załadunkowe lub przeładunkowe w portach morskich i lotniczych, - wzrostu kursu walut, Organizator jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia Uczestnika o ewentualnej zmianie warunków umowy. Uczestnik jest zobowiązany w ciągu 3 dni od daty otrzymania zawiadomienia powiadomić Organizatora o akceptacji nowych warunków lub rezygnacji z udziału w imprezie. Brak informacji ze strony uczestnika w ciągu 3 dni oznacza akceptację przyjęcia nowych warunków”; które są postanowieniami umownymi wpisanymi na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (poz. 768, 655 i 299).

Konsekwencją stosowania powyższych praktyk jest pogorszenie sytuacji konsumentów. Okoliczność, że sporne zapisy zamieszczono we wzorcach umownych powoduje, że zostają one konsumentom narzucone. Fakt, że kwestionowane regulacje wynikają z wzorców umownych świadczy o ustalonym charakterze podejmowanych praktyk.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Przepis

ten stanowi podstawę i górną granicę ustalenia kary dla Spółki, która w 2007 r. osiągnęła przychód z prowadzonej działalności gospodarczej w wysokości 2 516 031,16 zł (dowód: karta 46).

Ustawa nie zawiera zamkniętego katalogu przesłanek, od których uzależniona jest wysokość kar nakładanych na przedsiębiorców. W art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przykładowo jedynie wskazano, iż przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, Prezes Urzędu winien wziąć pod uwagę okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Ponadto orzecznictwo wskazuje, że w przypadku kar przesłankami, które należy brać pod uwagę, są: potencjał ekonomiczny przedsiębiorcy, skutki praktyki dla konkurencji lub kontrahentów, dopuszczalny poziom kary wynikający z przepisów ustawy oraz cele, jakie kara ma osiągnąć (por.: wyrok Sądu Najwyższego z 27.06.2000 r., sygn. akt I CKN 793/98).

Na wysokość kary w przedmiotowej sprawie miał wpływ zawodowy (profesjonalny) charakter prowadzonej przez Spółkę działalności na rynku usług turystycznych, stosowanie przez GLOB praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów pomimo dostępności do Rejestru. Jako okoliczność obciążającą potraktować należy szczególnie dotkliwy dla konsumentów charakter jednego z zakwestionowanych postanowień (numer 2), które bezpośrednio narusza ekonomiczne interesy konsumentów.

Jednocześnie za okoliczności łagodzące uwzględnić należy, że w trakcie postępowania Spółka: aktywnie współdziałała z Prezesem Urzędu, zaniechała stosowania kwestionowanej przez Prezesa Urzędu praktyki a naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów miało miejsce po raz pierwszy. To w ostatecznym rachunku przekonuje, aby karze nadać walor edukacyjny, przy zapewnieniu odpowiedniego stopnia jej odczuwalności. Prezes Urzędu wziął również pod uwagę sytuację finansową Spółki, wielkość przedsiębiorcy, zasięg działania i możliwość uiszczenia nałożonej kary pieniężnej. Zdaniem Prezesa Urzędu, taki charakter będzie miała kara w wysokości 12 580,16 zł (słownie: dwanaście tysięcy pięćset osiemdziesiąt złotych 16/100), co stanowi 0,5% przychodu Spółki osiągniętego w 2007r.

W ocenie Prezesa Urzędu kara wymierzona w tej wysokości jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Prezes Urzędu, kierując się potrzebą zdecydowanego przeciwdziałania stosowaniu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów uznał, że orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla uczestnika niniejszego postępowania. W tym przypadku kara powinna spełnić jednak przede wszystkim funkcję prewencyjną i wychowawczą, tak aby zapobiec w przyszłości naruszeniom przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie II sentencji tej decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*, karę pieniężną należy uiszczyć w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP O/O Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*, w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c., od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Bydgoszczy
Dorota Karczewska

Otrzymują:

1. Przedsiębiorstwo Turystyczne GLOB Sp. z o. o.
ul. Kajki 7/19
10-546 Olsztyn
2. a/a